

ПЛАН
імплементції Регламенту (ЄС) № 1946/2003 Європейського
Парламенту та Ради про транскордонні перевезення генетично
модифікованих організмів

I. Загальна частина

1. Підстави розроблення плану імплементції

Підставами для розроблення даного плану є:

1) Статті 360-363, 365, 366, Додаток XXX до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода). Зазначені статті та Додаток підлягають тимчасовому застосуванню за винятком статті 361, статті 362 (1) (с) та пунктів (а) та (с) статті 365.

Положення Регламенту (ЄС) № 1946/2003 Європейського Парламенту та Ради від 15 липня 2003 р. про транскордонні перевезення генетично модифікованих організмів (Офіційний вісник ЄС, L 287, 5 листопада 2003 р., с. 1–10) (далі – Регламенту) *мають бути впроваджені протягом двох років з дати набрання чинності Угодою.*

2) Пункт 263 Плану заходів з імплементції Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, на 2014-2017 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 р. № 847-р. *Строк виконання, встановлений Планом заходів з імплементції Угоди про асоціацію – серпень 2016 року.*

2. Мета і завдання розроблення плану імплементції

Метою плану імплементції Регламенту є приведення законодавства України у відповідність до його положень та їх впровадження на практиці.

Основними завданнями є впровадження визначених в Угоді положень Регламенту щодо:

доповнення термінологічного апарату;

створення системи сповіщення та інформації про транскордонні перевезення ГМО з метою сприяння забезпеченню адекватного рівня захисту в області безпечного транспортування, обробки і використання ГМО, котрі можуть несприятливо впливати на збереження і стале використання біологічних ресурсів, враховуючи ризики для здоров'я людини;

врегулювання питання експорту ГМО, призначених для вивільнення у навколишнє середовище, а також експорту ГМО, призначених для використання в якості харчових продуктів чи корму або для обробки; розроблення та реалізація відповідних заходів для недопущення неумисного транскордонного переміщення ГМО;

призначення координаційного центру, а також компетентних органів влади (забезпечення функціонування системи сповіщення про транскордонні

перевезення ГМО та міжнародної процедури інформування та надання інформації Механізму посередництва з біобезпеки);
встановлення норм щодо санкцій за порушення положень Регламенту.

3. Короткий опис поточного стану імплементації акта законодавства ЄС в Україні та очікувані результати імплементації

Законодавство України з питань транскордонного перевезення генетично модифікованих організмів ще остаточно не сформовано. Україна приєдналася до Картахенського Протоколу про біобезпеку до Конвенції про біологічне різноманіття у 2002 році (Закон України від 12 вересня 2002 року № 152-IV). У Законі України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 р. № 1264-XII закріплено норму про «здійснення процедури попередньої обґрунтованої згоди відповідно до вимог Картахенського протоколу щодо можливості транскордонного переміщення генетично модифікованих організмів, призначених для умисного введення в навколишнє природне середовище». Згідно з цим Законом зазначені питання віднесено до компетенції Мінприроди (п. «м» ст. 20).

Чинне законодавство України частково відповідає вимогам Регламенту (ступінь відповідності нижче середнього). Порівняльно-правовий аналіз окремих елементів процедури, передбаченої Регламентом (ЄС) № 1946/2003, з відповідними положеннями чинного законодавства України, дає змогу зробити висновок про те, що у законодавстві України лише частково відображена викладена у Регламенті процедура сповіщення (виключно з точки зору держави імпорту), відсутні конкретні положення щодо міжнародної процедури інформування та надання інформації Механізму посередництва з біобезпеки, не роз'яснено (лише закріплено загальною нормою) види, сутність та зміст заходів на випадок ненавмисного (неконтрольованого) транскордонного переміщення ГМО. Закріплення норми про те, що у випадку встановлення міжнародним договором України інших правил, ніж передбачені чинним законодавством України, застосовуються правила міжнародного договору (ч. 2 ст. 4 Закону України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів» від 31 травня 2007 р. № 1103-V), не може вважатися достатнім та ефективним механізмом впровадження його положень.

Для імплементації вимог Регламенту необхідно внести зміни до нормативно-правових актів, зокрема, до Закону України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів» від 31 травня 2007 р. № 1103-V.

4. Головний виконавець та співвиконавці

Мінприроди – головний виконавець заходів щодо:

підготовки відповідних змін до Закону України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів» від 31 травня 2007 р. № 1103-V, інших

нормативно-правових актів, узагальнення підготовлених співвиконавцями, відповідно до їх компетенції, пропозицій щодо внесення змін до чинного законодавства та забезпечення подання відповідних пропозицій на розгляд Кабінету Міністрів України;

прийняття та/або внесення змін до підзаконних актів з метою врегулювання порядку обміну інформацією між спеціально уповноваженими органами в галузі транскордонних перевезень ГМО в рамках загальної системи сповіщення та інформації про транскордонні перевезення ГМО;

розробки, створення та ведення бази даних з метою ведення та обробки усієї інформації, що пов'язана з транскордонним перевезенням ГМО, включаючи неумисне транскордонне переміщення ГМО;

проведення аналізу потреб для матеріально-технічного стану лабораторій, установ та закладів, які визначають кількісний та якісний вміст генетично модифікованих організмів у продукції;

запровадження на постах екологічного контролю в пунктах пропуску через державний кордон України проведення екологічного контролю вантажів, що перетинають державний кордон України, на наявність ГМО та реєстрування вантажів, що містять ГМО;

забезпечення розміщення для публічного доступу всього переліку інформації, доступ громадськості до якої вимагається положеннями Регламенту № 1946/2003.

Співвиконавці: Мінагрополітики, МОН, МОЗ, Держветфітослужба, Держсанепідслужба, Держсільгоспінспекція, НАНУ, НААНУ.

II. Заходи плану імплементації Регламенту (ЄС) № 1946/2003 Європейського Парламенту у та Ради про транскордонні перевезення генетично модифікованих організмів

№	Зміст заходу*	Виконавці**	Строк***	Програми та/або проекти допомоги ЄС, інших донорів	Індикатор(и) виконання
<p>Основне завдання 1: <i>Прийняття національного законодавства та визначення уповноваженого органу (органів); встановлення процедур для ГМО, призначених для вивільнення у навколишнє середовище (ст. 4-8 Регламенту); встановлення процедур для ГМО, призначених для безпосереднього вживання у якості їжі чи кормів, чи для переробки (ст. 9 та 10 Регламенту) та для ГМО, призначених для використання у замкненій системі (ст.11 Регламенту); встановлення процедур ідентифікації та надання супровідної документації (ст. 12 Регламенту) та повідомлення про транзит ГМО (ст. 13 Регламенту); встановлення системи забезпечення конфіденційності (ст. 16 Регламенту)</i></p>					
<p>1.1. Нормотворчі заходи</p>					
1.1.1.	<p>Розроблення проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо поводження з генетично модифікованими організмами <i>(міститиме зміни та доповнення до:</i> - <i>Закону України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів»</i> - <i>Кодексу України про адміністративні правопорушення, Цивільного, Господарського та, за необхідності, Кримінального кодексів України)</i></p>	<p>Мінприроди Мінагрополітики МОЗ МОН Держветфітослужба Держсанепідслужба Держсільгоспінспекція інші центральні органи виконавчої влади НАНУ НААНУ</p>	серпень 2016 р.	-	Прийняття Закону
<p>1.2. Інституційні заходи (створення органу влади, окремих структурних підрозділів, реорганізаційні заходи тощо)</p>					
1.2.1.	<p>Визначення у складі Мінприроди координаційного центру згідно зі статтею 17 Регламенту та статтею 19 Картахенського протоколу (в рамках системи сповіщення про транскордонні перевезення ГМО та міжнародної процедури інформування та надання</p>	<p>Мінприроди МОЗ Мінагрополітики МОН інші заінтересовані органи</p>	2015 р.	-	Наявність координаційного центру та забезпечення його належного функціонування

	<i>інформації Механізму посередництва з біобезпеки)</i>				
1.3. Організаційні заходи (заходи, спрямовані на організацію виконання наближеного законодавства, забезпечення ефективності здійснення відповідних функцій та процедур, ведення відповідних баз даних, придбання та встановлення необхідного обладнання тощо)					
1.3.1.	Організація та проведення циклу тренінгів для представників компетентних органів України із залученням представників відповідних компетентних органів держав-членів ЄС з метою набуття досвіду з питань практичної реалізації Регламенту	Мінприроди МОЗ Мінагрополітики МОН інші заінтересовані органи	2015 р., 2016 р.	Секторальна бюджетна підтримка (за умови надання)	Підвищення обізнаності представників компетентних органів України з питань практичної реалізації Регламенту
1.3.2.	Організація та проведення циклу семінарів для представників заінтересованих центральних органів виконавчої влади із залученням представників відповідних компетентних органів держав-членів ЄС з метою отримання інформації щодо функціонування координаційного центру та компетентних органів влади з питань імплементації вимог Регламенту та Картахенського протоколу	Мінприроди Мінагрополітики МОЗ МОН	2015 р. 2016 р.	Секторальна бюджетна підтримка (за умови надання)	Підвищення обізнаності представників заінтересованих центральних органів виконавчої влади щодо функціонування координаційного центру та компетентних органів влади
1.3.3.	Забезпечення розміщення для публічного доступу всього переліку інформації, до якого згідно з вимогами Регламенту громадськість має отримати доступ	Мінприроди Мінагрополітики МОЗ МОН інші центральні органи виконавчої влади	постійно	Секторальна бюджетна підтримка (за умови надання)	Наявність та забезпечення доступу до інформації згідно з вимогами Регламенту
1.4. Координаційні заходи (міжвідомчий моніторинг здійснення заходу, налагодження ефективної роботи визначених законодавством процедур розподілу компетенції державних органів тощо)					
1.4.1.	Вжиття відповідних заходів для недопущення неумисного транскордонного переміщення ГМО.	Мінприроди МОЗ МОН	постійно	-	Попередження випадків можливого негативного впливу ГМО на довкілля,

	<p>У випадку вивільнення ГМО у навколишнє середовище, що привело чи може привести до неумисного транскордонного переміщення і може серйозно несприятливо вплинути на збереження і раціональне використання біологічного різноманіття, беручи до уваги ризику для здоров'я людини:</p> <p>(а) вжиття відповідні заходи для невідкладного інформування громадськості і Комісії, всіх інших держав-членів, уражених чи тих, що вірогідно будуть уражені, МПБ, і, якщо можливо, відповідних міжнародних організацій;</p> <p>(б) проведення негайних консультацій з ураженими державами чи державами, котрі вірогідно будуть уражені, задля надання їм можливості визначити відповідні заходи реагування і здійснити необхідні дії, включаючи надзвичайні заходи, для того щоб мінімізувати проявлення будь-яких суттєвих несприятливих ефектів</p>	<p>Мінагрополітики НАНУ НААНУ</p>			<p>беручи до уваги ризику для здоров'я людини</p>
<p>1.4.2.</p>	<p>Без шкоди для захисту конфіденційної інформації, інформування МПБ про:</p> <p>(а) державне законодавство і керівні положення щодо здійснення Картахенського протоколу;</p> <p>б) державні точки контакту для сповіщення про неумисні транскордонні перевезення ГМО;</p> <p>(с) будь-які двосторонні, регіональні і багатосторонні угоди і організації, в котрі входить держава по відношенню до</p>	<p>Мінприроди МОЗ МОН Мінагрополітики НАНУ НААНУ</p>	<p>постійно</p>		<p>Попередження випадків можливого негативного впливу ГМО на довкілля, беручи до уваги ризику для здоров'я людини</p>

	<p>неумисних транскордонних перевезень ГМО;</p> <p>(d) будь-яку інформацію щодо випадків неумисного чи нелегального транскордонного переміщення ГМО;</p> <p>(e) будь-які остаточні рішення, винесені відносно використання ГМО на території держави;</p> <p>(f) будь-які короткі виклади визначень екологічних ризиків чи екологічних перевірок;</p> <p>(g) будь-які перегляди державних рішень щодо умисних транскордонних перевезень;</p> <p>(h) будь-яке рішення, прийняте державою відносно заходів обачності</p>				
1.4.3.	Вдосконалення механізму взаємодії між державними органами, дослідницькими інститутами та іншими заінтересованими сторонами щодо поводження з ГМО	<p>Мінприроди</p> <p>МОЗ</p> <p>Мінагрополітики</p> <p>МОН</p> <p>заінтересовані центральні органи виконавчої влади</p> <p>НАНУ</p> <p>НААУН</p> <p>НАМНУ</p>	2014-2016 рр.	Секторальна бюджетна підтримка (за умови надання)	Створення та забезпечення діяльності міжвідомчої робочої групи з імплементації Директив та Регламенту сектору ГМО
1.5. Спільні заходи (за згодою та за пропозиціями) із представниками ділових кіл та/або громадськістю, з урахуванням напрямів діяльності провідних неурядових організацій євроінтеграційного спрямування					
1.5.1.	Підтримка заходів з імплементації вимог Регламенту за допомогою конференцій, семінарів та нарад	<p>Мінприроди</p> <p>МОЗ</p> <p>Мінагрополітики</p> <p>МОН</p> <p>Держветфітослужба</p> <p>інші заінтересовані органи</p>	постійно	Секторальна бюджетна підтримка (за умови надання)	Підвищення обізнаності заінтересованих сторін щодо заходів з імплементації Регламенту

